

MUITINĖS KONSULTACINIO KOMITETO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2021-04-08 Nr. 5BE-202
Vilnius

Posėdis įvyko 2021 m. kovo 16 d. TEAMS priemonėmis

Posėdžio pirmininkas: Jonas Miškinis

Posėdžio sekretorė: Henrika Rukšėnienė

Dalyvavo 73 dalyviai. Dalyvių sąrašas pridedamas.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl importo PVM (Asta Zelo, Finansų ministerija)
2. Verslo pasirengimas mažos vertės siuntų deklaravimo pokyčiams (Milda Stravinskė, AB „Lietuvos paštas“).
3. E-prekybos pokyčiai nuo 2021 m. liepos 1 d. Lietuvos muitinės pasirengimas juos įgyvendinti (Neringa Motiejūnaitė; Muitinės departamentas)
4. Klausimai.

SVARSTYTA:

Muitinės konsultacinio komiteto (toliau – MKK) posėdį pradėjo Muitinės departamento (toliau – MD) generalinio direktoriaus pavaduotojas, atliekantis generalinio direktoriaus funkcijas Jonas Miškinis. Posėdžio pirmininkas, atsižvelgdamas į pranešėjų prašymą pakeisti posėdžio darbotvarkės eiliškumą, pristatė pakoreguotą posėdžio darbotvarkę ir pasiūlė jai pritarti. Darbotvarkei pritarta.

J. Miškinis pažymėjo, kad posėdžio dalyviai susirinko labai aktualių klausimų: vadovaujantis naująja Tarybos direktyva visose ES šalyse nuo 2021 m. liepos 1 d. naikinama PVM lengvata, kuri šiuo metu taikoma siuntoms, kurių vertė – ne didesnė negu 22 eurai. Pasak posėdžio pirmininko, tai lemia pokyčius ir e. prekybos ir mažaverčių siuntų deklaravimo srityse.

Posėdžio pirmininkas akcentavo būtinybę tinkamai šiems pokyčiams pasirengti tiek muitinei, tiek verslo subjektams (AB Lietuvos paštui, skubių siuntų vežėjams bei deklarantams) bei efektyviai juos iškomunikuoti, kad visuomenė žinotų, kad e. prekyboje įsigytos trečiųjų šalių prekės bus apmokestinamos nuo 0,01 cento.

Posėdžio pirmininkas pakvietė pirmuoju darbotvarkės klausimu pasisakyti Finansų ministerijos atstovę.

1. Dėl importo PVM (Asta Zelo, Finansų ministerija)

A.Zelo pabrėžė, kad nuo liepos 1 d. siuntos iki 150 eurų vertės bus apmokestinamos nuo 0,01 cento ir apmokėti už jas bus galima 2 būdais:

Pirmas būdas, kai taikoma importo schema, paremta vieno langelio principu (IOSS), ir PVM surenkamas pačiose ES narėse. Kai siuntos įvežamos tokiu principu, jos importo PVM neapmokestinamos.

Antras būdas: speciali importo PVM procedūra, kai pašto ar skubių siuntų vežėjų tarpininkai surenka importo PVM ir sumoka jį į muitinės sąskaitą.

Dėl lengvatinių tarifų taikymo.

A.Zelo informavo, kad kai naudojamosi vieno langelio schema, tai lengvatiniai tarifai bus taikomi. Kiekviena ES šalis narė nacionalinius tarifus talpina duomenų bazėje TEDB, ir verslas gali jais naudotis.

Kalbant apie specialią importo PVM procedūrą, tai PVM įstatyme nustatyta, kad bus taikomas standartinis tarifas, ir tokį pasirinkimą, kad deklarantams būtų paprasčiau, padarė ir daugiau ES šalių.

A.Zelo pabrėžė, kad, jei netaikoma speciali importo PVM procedūra, galima rinktis kitas deklaravimo galimybes, kur lengvatiniai tarifai gali būti pritaikyti.

Dėl mokėjimo terminų.

A.Zelo paaiškino, kad tarpininkai, atsiradus prievolei mokėti importo PVM, privalės jį sumokėti muitinei iki antro mėnesio pabaigos, jei importo PVM iš siuntos gavėjų ir nesurinktas. Toks reglamentavimas remiasi praktika, kai pašto tarpininkai perveda į biudžetą mokesį už siuntos gavėją, nors siunta gali būti dar ir neįteikta. Surinktas PVM mokamas iki kito mėnesio 16 dienos, kai atsirado prievolė.

Finansų ministerijos atstovė pabrėžė, kad nuostata dėl nesurinkto importo PVM – lyg atsarginė taisyklė, kuriai įvykdyti pailgintas terminas, nes gali tekti deklaraciją tikslinti ir pan. Pagrindinė taisyklė – importo PVM turi būti surinktas.

Klausimai:

L. Petronienė (DHL) suabejojo Direktyvos nuostatų aiškinimu Lietuvoje, sakė, kad Direktyvoje pasakyta, kad sumokamas tik tas PVM, kuris surenkamas.

A. Kazlauskas (MD) paaiškino, kad ši Direktyvos nuostata įgyvendinama per mokesčių grąžinimą, nes už išleistas į laisvą apyvartą prekes mokesčiai turi būti sumokėti. Jei gavėjas atsisako prekės, ji turi būti eksportuota, pateisyta deklaracija, ir prievolė mokėti mokesčius panaikinta, o jei jie sumokėti, pinigai turi būti grąžinti. Tokiems atvejams muitinėje yra numatytas mechanizmas.

E. Daukantas (LINEKA) klausė, ką daryti vežėjui, jei gavėjas prekės neatsisako, bet mokesčių nesumoka.

A. Kazlauskas paaiškino, kad galėtų būti pasinaudota Lietuvos pašto patirtimi, kad tokiu atveju tiesiog neatiduodamos prekės.

E. Daukantas pasiteiravo dėl vežėjo atsakomybės. Jo teigimu, kad sandoryje svarbiausia „siuntėjas-gavėjas“, o pagal dabartines nuostatas visa atsakomybė perkeliama vežėjui. Jo teigimu, didieji e. komercijos operatoriai ne visada informuoja vežėją apie prekių kilmę.

A. Kazlauskas paaiškino, kad santykiai ir atsakomybė tarp „siuntėjo- gavėjo“ labiau susiję su IOSS, kai bus taikoma Vieno langelio schema, o kai deklaruojama pagal specialią importo PVM procedūrą, visa atsakomybė už duomenų teisingumą tenka deklarantui.

J. Duoba (UPS) teiravosi, kas nuo liepos 1 d. keičiasi dėl Bendrosios garantijos ir netiesioginio atstovavimo būdo muitinėje.

A. Kazlauskas paaiškino, kad dėl Bendrosios garantijos nesikeičia niekas, Dėl atstovavimo yra pakeistas Muitinės įstatymas, kuris įsigalios 07.01., kuris paaiškina: jei gavėjas jo prekes gabenančių asmenų neinformuoja apie norą pačiam jas deklaruoti muitinei, tai atvežęs asmuo deklaruoja už jį, t.y. netiesiogiai atstovauja galutinį gavėją. Tai reiškia, kad netiesiogiai atstovaujama be atskiro įgaliojimo. Šiuo atveju deklarantas prisiima ir atsakomybę už mokesčių sumokėjimą.

2. Verslo pasirengimas mažos vertės siuntų deklaravimo pokyčiams (Milda Stravinskė, AB „Lietuvos paštas“).

M. Stravinskė, pradėdama savo pristatymą, akcentavo, kad pokyčiams nuo liepos 1 d. verslas ruošiasi aktyviai, kad situacija įtempta ir ES lygiu. Ji pabrėžė, kad nuo liepos 1 d. labai išaugs deklaracijų srautas, ir čia bus labai svarbu savarankiškas deklaravimas, duomenų kokybė, taip pat administracinės atsakomybės taikymas dėl pažeidimų deklaruojant siuntas.

Pranešėja paminėjo, kad šiuo metu muitinei siuntos deklaruojamos pateikiant deklaraciją nesudaro nė pusės procento nuo visų muitinei deklaruojamų pašto siuntų, todėl nuo liepos 1 d. , kai reikės deklaruoti visas siuntas pateikiant muitinės deklaraciją, deklaracijų skaičius išaugs drastiškai. Todėl verslas daug tikisi iš savarankiško deklaravimo. Jis bus galimas, jei bus įteisintas būdas paprasčiau deklaruoti siuntas. Taip pat tai labai priklauso ir nuo duomenų kokybės ir nuo muitinės požiūrio į pažeidimus deklaruojant.

Anot pranešėjos, „System to System“ paslauga gali prarasti prasmę, jei muitinė taikys griežtas sankcijas už smulkius nusižengimus. M. Stravinskė pasiūlė muitinei peržiūrėti sankcijų taikymo politiką, peržiūrėti kriterijus, pagal kuriuos nusižengimas laikomas mažai pavojingu, ypač atsižvelgti į tuos atvejus, kai deklaracija suformuojama automatiškai, be asmens įsikišimo.

Pranešėja minėjo, kad tikėtusi iš muitinės pereinamąjį laikotarpį palengvinančių sprendimų.

M. Stravinskė taip pat informavo, kad AB Lietuvos paštas svarsto galimybę įvesti papildomą mokestį už siuntų saugojimą.

(Pristatymas pridedamas).

Posėdžio pirmininkas padėkojo M. Stravinskei už pristatymą. Pabrėžė, kad peržiūrėti procesus ir pasirengti dirbti naujomis sąlygomis reikia tiek muitinei, tiek verslui. Jis akcentavo, kad mažavertėms siuntoms rizikos profiliai bus taikomi, visas jų srautas į žalią kanalą tikrai nebus nukreipiamas.

Dėl duomenų kokybės J. Miškinis siūlė padirbėti tiek muitinei, tiek verslui: informuojant visuomenę apie pokyčius, atkreipti jos dėmesį, kad nekorektiškai pateikti duomenys muitinei sukels piliečiams papildomų problemų.

Dėl pažeidimų mažareikšmiškumo ir sankcijų, tai posėdžio pirmininkas paminėjo, kad lazda visuomet turi 2 galus, todėl sprendimai dėl siūlymų, kurie ne vieną kartą buvo nagrinėti su verslo visuomene, turi būti labai pamatuoti, subrandinti teisiniu aspektu.

Vėliau kilo diskusijos.

V. Lašas (USP) nuogastavo, kad dėl paprastesnio būdo deklaruoti siuntas didžioji dauguma smulkių siuntų bus išleidžiamos į laisvą apyvartą kitoje valstybėje narėje, pvz., Estijoje.

Š. Avižienis (MD) paaiškino, kad tai bus neįmanoma, nes pagal SMK Įgyvendinimo akto 221 straipsnį nuo liepos 1 d. kompetentinga muitinės įstaiga, kuri gali išleisti prekę į laisvą apyvartą, yra ta įstaiga, kur baigiamas prekių gabenimas. Taigi, jei siuntos gavėjo adresas bus Lietuvoje, Estijoje joms atlikti muitinės formalumus negalės.

L. Petronienė, E. Daukantas vėl kėlė klausimą dėl administracinės atsakomybės, per griežtų sankcijų deklarantams už mažareikšmius nusižengimus. Siūlė atsisakyti baudos deklarantui, jei siuntėjo ir deklaranto informacija sutampa.

Finansų viceministrės R. Bilkštytės nuomone, atsakomybė bet kuriuo atveju turėtų tekti tam, kuris deklaruoja. Taip pat ji pabrėžė, kad pats verslas turėtų būti suinteresuotas, kad prekes vežtų per Lietuvą, siūlė teikti pasiūlymus muitinei, kaip geriau tai įgyvendinti, siūlė identifikuoti problemas ir dirbti kartu.

Taip pat viceministrė pabrėžė komunikavimo svarbą jau šiuo laikotarpiu, nes gali atsitikti taip, kad šiuo metu užsakomos prekės Kinijoje pasieks Lietuvą po liepos 1 d., ir už jas visas reikės mokėti mokesčius.

3. E-prekybos pokyčiai nuo 2021 m. liepos 1 d. Lietuvos muitinės pasirengimas juos įgyvendinti (Neringa Motiejūnaitė, Muitinės departamentas)

N. Motiejūnaitė informavo, kad Muitinės svetainėje paskelbtas Išmaniosios muitinės duomenų apdorojimo sistemos (iMDAS) specifikacijos projektas. Tai reiškia, kad paskelbti visi duomenų elementai jau yra suderinti ir pagal juos jau gali būti derinamos kitos sistemos (trūksta kelių taisyklių ir klasifikatorių, kurie bus naudojami sistemoje). Pasak pranešėjos, verslas jau dabar gali rengti savo programinę įrangą, kuri bus testuojama kartu su muitine.

Rengiantis pokyčiams nuo liepos 1 d. muitinė kuria naują MDAS, ir pirmas žingsnis bus – mažos vertės siuntų ir siuntų, gabenamų AB Lietuvos paštas, deklaracijų duomenų apdorojimas.

Pranešėja informavo, kad kartu kuriamas ir naujas portalas klientams, per kurį fiziniai asmenys galės deklaruoti siuntas, kurių muitinė vertė iki 1000 eurų.

Ką svarbu žinoti skubių siuntų vežėjams ir Lietuvos pašto atstovams: kad muitinė planuoja veiksmus taip, kad fizinių asmenų, kurie deklaruoja prekes patys, informacija apie deklaracijos įforminimą (prekių išleidimą) būtų pateikta skubių siuntų vežėjams, Lietuvos pašto atstovams. Skubių siuntų vežėjai, Lietuvos paštas taip pat bus informuojami apie numatomą prekių tikrinimą. Todėl labai svarbu bus nurodyti siuntos numerį, nes tai bus raktas atskirti pačių deklaruojančių fizinių asmenų siuntas. Jei asmenys norės savarankiškai deklaruoti prekes, jie pirmiausia turės bendrauti su skubių siuntų vežėjais, Lietuvos paštu, t.y. iš anksto pranešti apie savo ketinimus.

N. Motiejūnaitė atsakė į klausimus, kurie verslo buvo pateikti iš anksto:

Dėl terminų, per kiek laiko fiziniai asmenys turi pateikti deklaraciją.

Atsakymas: atgabentos prekės paprastai saugomos prekių laikinojo saugojimo sandėliuose. Prekėms saugomoms laikino saugojimo sandėliuose per 90 dienų turi būti įforminta muitinės procedūra (SMK 149 str.). Jei fizinis asmuo pasirinko prekes deklaruoti pats, tai jis per šį terminą ir turėtų deklaruoti..

Dėl supaprastintų deklaracijų pripažinimo negaliojančiomis, kai prekės gražinamos.

Atsakymas: Šiuo metu taikoma popierinė procedūra. Kovo pabaigoje- balandžio pradžioje pradės veikti Muitinės leidimų sistema (MLS), ir asmenys prašymus dėl deklaracijų pripažinimo negaliojančiomis, jų taisyčių galės pateikti sistemos priemonėmis ir iš muitinės gauti atsakymą apie sprendimą. Atkreipiamas dėmesys, kad pateiktos deklaracijos duomenų taisymo procesas yra standartinis, toks, kaip dabar. Jei norima pataisyti duomenis, iki kol muitinė nusprendė patikrinti prekes, galima siųsti specialų elektroninį pranešimą į MDAS, ir duomenys bus pataisyti automatiškai. Kai prekės jau išleistos, tada prašymas turės būti pateiktas per MLS, atsakymas apie muitinės sprendimą taip pat ateis per MLS.

Dėl atstovavimo muitinei paslaugos (tarpe jų COVID-19 pandemijos metu netaikyti reikalavimo muitinės tarpininko įmonės visiems darbuotojams turėti Profesinės kvalifikacijos pažymėjimo, nes šiuo laikotarpiu nevyksta mokymo ir egzaminavimo procesai).

Atsakymas: Jei atstovaujama muitinei, muitinės tarpininko įmonei išlieka pareiga turėti identifikacinį kodą, atstovaujant asmenį ir tiesiogiai, ir netiesiogiai. Muitinės mokymo centras atnaujiną mokymų ir egzaminavimo procesus.

Dėl prekės aprašymo deklaracijoje ne valstybine kalba.

Atsakymas: Reikalavimas teikti deklaraciją valstybine kalba nustatytas MD generalinio direktoriaus įsakymu 1B-810, ir šio reikalavimo muitinė nekeis.

Šarūnas Avižienis (MD) papildė pranešėją, akcentuodamas SMK 15 straipsnio 2 dalį, kurioje suformuluota, už ką atsako deklarantas. Pasak jo, muitinė nori, kad deklarantai veiktų kaip filtras, jie

turi atsakyti ir už duomenų teisingumą, ir už dokumentų autentiškumą – todėl duomenys muitinei turi būti pateikiami valstybine kalba.

Taip pat Š. Avižienis pasisakė deklaracijų pripažinimo negaliojančiomis tema. Jis siūlė ne iškart išleisti atgabentas prekes į laisvą apyvartą ir paskui dirbti norint pripažinti deklaracijas negaliojančiomis. Jei prekės laikinai saugomos, kol neišforminta importo deklaracija, tokias prekes galima paprastai grąžinti, ir nereikės muitinei teikti eksporto deklaracijos ir įrodymų, kad prekė išgabenta ir t. t.

Pranešėjai, Muitinės departamento specialistams buvo pateikta ir daugiau klausimų:

S. Ramanauskienė (Lietuvos paštas) klausė ar bus paviešinta informacija apie iMDAS, portalo fiziniams asmenims sistemos langų testavimą. N. Motiejūnaitė paaiškino, kad muitinės sistemas testuos pati muitinė, o kai įmonė parengs savo sistemą dėl jos testavimo reikės derinti testavimo laiką per MISC ITPC.

L. Petronienė (DHL) klausė, ar įmonės sistemos testavimai turės būti atlikti iki liepos 1 d., nes reikės sąsajų su iMDAS kliento portalu. N. Motiejūnaitė paaiškino, kad iMDAS kliento portalas kuriamas taip, kad deklaruojantis asmuo turės jame nurodyti jo prekės vežėją, ir pagal šią informaciją elektroniniu paštu vežėjui bus pranešta, kad prekės yra išleistos į laisvą apyvartą.

L. Petronienė pažymėjo, kad skubių siuntų įmonės neturi galimybių saugoti siuntas iki 90 dienų, kaip nustato SMK. Š. Avižienis atsakė, kad verslas šiuo atveju gali nustatyti savo terminus.

M. Stravinskė pasiūlė muitinei pristatyti MLS. N. Motiejūnaitė pasakė, kad tą padaryti planuojama balandžio mėn.

M. Stravinskė teiravosi dėl galimybės anuluoti D tipo deklaraciją, jei paštui, kaip AEO statuso turėtoji, bus pateikta muitinės išankstinė žinutė apie deklaracijos tikrinimą, bet klientas persigalvos ir norės siuntą deklaruoti pats.

N. Motiejūnaitė paaiškino, kad tokiu atveju pateiktos D deklaracijos nei taisyti nei anuluoti nebus galima, kol ji nebus priimta muitinėje. Tik po deklaracijos priėmimo ir su sąlyga, kad muitinė nenusprendė deklaracijos tikrinti, galima bus pateikti žinutę apie duomenų taisymus ar deklaracijos pripažinimą negaliojančia. Be to, pateikus D tipo deklaraciją ir nepateikus elektroninio pranešimo apie prekių pateikimą, sistemoje D tipo deklaracija bus anuliuota (atšaukta) automatiškai.

J. Duoba (UPS) sakė, kad šiuo metu labai jaučiamas darbuotojų stygius ir klausė, gal galima būtų priimti dirbti ir neturinčius Profesinės kvalifikacijos pažymėjimo nesudėtingoms operacijoms atlikti.

J. Miškinis pasakė, kad šis klausimas bus apsvarstytas atskirai.

D. Jankauskaitė (Omniva) domėjosi, ar nuo liepos 1 d. nebus papildomų reikalavimų įmonės buhalterijai, jei verslas pats rinks mokesčius?

A. Kazlauskas paaiškino, kad specialiosios importo PVM procedūros atveju asmenys, pateikę ir deklaravę prekes muitinei, turės pateikti ir specialią ataskaitą, kurioje turės nurodyti surinktą importo PVM. Jis informavo, kad šiuo metu yra derinamas teisės akto projektas, kuriuo bus nustatyta ataskaitos teikimo tvarka ir forma.

T. Drunga (Lietuvos paštas) pakvietė MKK narius atvykti į Pašto skirstymo postą ir vietoje įvertinti situaciją

J. Miškinis sutiko su pasiūlymu, ir sakė, kad toks vizitas gali įvykti gegužės pabaigoje-birželio pradžioje, kurio metu galima būtų įvertinti, kas jau padaryta ir kokios problemos dar likusios.

L. Petronienė pasiteiravo dėl atsakymų verslui į labai techninius dalykus dėl IT sistemų.

N. Motiejūnaitė informavo, kad yra darbo grupė dėl MDAS tobulinimo, jai vadovauja N. Motiejūnaitė ir T. Banelis, tai jiems e. paštu ir galima teikti techninio pobūdžio klausimus.

M. Stravinskė siūlė reguliarius verslo ir maitinės susitikimus, parengti Klausimų – atsakymų turinį ir jį skelbti viešai.

J. Miškinis informavo, jog dirbama šia kryptimi, ir svetainėje turėtų atsirasti E-komercijos rubrika, kurioje būtų vienoje vietoje skelbiama visa informacija, susijusi su pokyčiais nuo liepos 1 d.

Posėdžio pirmininkas

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Jonas Miškinis', written over a large, hand-drawn blue triangle. Below the triangle, the initials 'MR' are written in purple ink.

Jonas Miškinis

Posėdžio sekretorė

Henrika Rukšėnienė